

Lovgivning om magtanvendelser

Som udgangspunkt har borgere en grundlovssikret ret til at bestemme over eget liv jævnfør Grundlovens § 71, hvor der står, at den personlige frihed er ukrænkelig. Desuden kan borgere selv bestemme, om de vil tage imod den hjælp, pleje og omsorg, som kommunen tilbyder.

Serviceloven indeholder dog et regelsæt om magtanvendelser der, undtagelsesvis, tillader personale, at anvende magt over for personer, med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når indgrebet vurderes nødvendigt, for at kunne yde den nødvendige omsorg over for borgeren.

Der er hovedsageligt tale om situationer, hvor indgrebet er nødvendigt for at undgå personskade. Når der foretages en magtanvendelse, eller der ansøges om en forhåndsgodkendelse af magtanvendelse, skal dette registreres og indberettes til kommunen.

Den 1. januar 2020 trådte et nyt regelsæt i kraft i forhold til brugen af magt i pleje og omsorg. Ændringer vil kort blive skitseret nedenunder.

Sagen til Social- og Sundhedsudvalget omhandler magtanvendelser foretaget i 2019, og hører ind under den gamle lovgivning, der beskrives i Servicelovens §§ 125 – 137 frem til 31. december 2019.

Magtanvendelse efter serviceloven kan bestå i:

- § 125. stk.1. Anvendelse af personlig alarm- eller pejlesystemer
- § 125. stk.3. Etablering af særlige døråbnere
- § 126 Fastholdelse for at undgå personskade
- § 126.a. Fastholdelse af borgeren for at kunne gennemføre personlig hygiejne
- § 127. Tilbageholdelse i boligen
- § 128. Anvendelse af stofseler
- § 129. Optagelse i særlige botilbud mod borgerens ønske
- § 137. Fuldbgyrdelse af strafferetlige foranstaltninger for domfældte Udviklingshæmmede.

En lille introduktion til den nye lovgivning gældende fra 1. januar 2020.

En af de største ændringer i den nye lovgivning er, at man nu kan guide/fører en borger væk fra eksempelvis en farlig situation uden at dette skal indberettes som en magtanvendelse. Det var en af de bestemmelser, der gav mindst mening for personale og pårørende i den gamle lovgivning.

Bestemmelsen er erstattet af:

§ 124c: Afværgehjælp, hvor man kan forhindre en borger i at forsage væsentlig ødelæggelse af indbo eller andre værdier.

§ 124 d: Fastholdelse, tilbageholdelse eller føre tilbage til egen bolig, såfremt en borger udviser en adfærd der er til fare for pågældende selv eller andre.

Sidst skal nævnes, At de nye regler for brug af magt i omsorg og pleje er delt op i 3 kapitler:

Kapitel 24, der indeholder generelle regler for alle inden for målgruppen.

Kapitel 24a, der rette sig mod borgere der ikke er ramt af demens

Kapitel 24b, der rette sig mod borgere der er ramt af demens.

En af de væsentligste forskelle på Kapitel 24 a og b er §§ 136a og 136 c der omhandler fastholdelse i personlig hygiejne situationer.